ผลของการสอนวิชาภาพพิมพ์พื้นฐานโดยใช้โมเดลซิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

นางสาวสมาพร คล้ายวิเชียร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2545 ISBN 974-172-245-1 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF TEACHING BASIC PRINT BY USING THE CIPPA MODEL ON THE LEARNING ACHIEVEMENT OF UNDERGRADUATE STUDENTS AT RAJABHAT INSTITUTE BURIRAM

Miss Samaporn Clayvichine

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education
Department of Art Education Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2002
ISBN 974-172-245-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลของการสอนวิชาภาพพิมพ์พื้นฐานโดยใช้โมเดลซิปปาที่มีต่อ		
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบัน		
	ราชภัฏบุรีรัมย์		
โดย	นางสาวสมาพร คล้ายวิเชียร		
สาขาวิชา	ศิลปศึกษา		
อาจารย์ที่ปริกษา	อาจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร		
	6.		
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น			
ส่วนหนึ่งของการศึกษาต	ามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต		
	คณบดีคณะครุศาสตร์		
	(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพทูรย์ สินลารัตน์)		
คณะกรรมการสอบวิทยา	นิพนธ์		
	>\t เกร ประธานกรรมการ		
	(รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ)		
	อาจารย์ที่ปรึกษา		
	(อาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร)		
	6 December 1999		
	กรรมการ		
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ)		

สมาพร คล้ายวิเชียร :ผลของการสอนวิชาภาพพิมพ์พื้นฐานโดยใช้โมเดลซิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ (EFFECTS OF TEACHING BASIC PRINT BY USING THE CIPPA MODEL ON THE LEARNING ACHIEVEMENT OF UNDERGRADUATE STUDENTS AT RAJABHAT INSTITUTE BURIRAM) อ. ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร, 178 หน้า. ISBN 974-172-245-1

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอนวิชาภาพพิมพ์ พื้นฐานโดยใช้โมเดลซิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบัน ราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งโมเดลซิปปานั้นเป็นรูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางประกอบด้วย 1) C การสร้างความรู้ตามแนวคิดของConstructivism (Construct) 2) I การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือ สิ่งแวดล้อมรอบตัว (Interaction) 3) P การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ (Physical Participation) 4) P การเรียนรู้กระบวนการต่างๆซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต (Process Learning) 5) A การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการสอนเรื่องการพิมพ์ผิวนูน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสังเกตกระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน 4) แบบบันทึกกระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน และ5) แบบประเมินผลงานปฏิบัติ สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าที (T – Test) ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (X) และส่วนเบี่ยงเบน มาตราฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาพพิมพ์พื้นฐานสูงขึ้นหลังจากที่เรียน โดยใช้รูปแบบการสอนโมเดลซิปปาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนั้นแล้ว ยังพบว่าการเรียนการสอนโดยใช้โมเดลซิปปาทำให้นักศึกษามีทักษะการคิด ทักษะการเรียนรู้จากกระบวนการทำงานและปฏิบัติงาน การยอมรับและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถตัดสินใจได้ดีขึ้น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ภาควิชา ศิลปศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา ศิลปศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา 2545	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4383786727: MAJOR ART EDUCATION

KEYWORD: BASIC PRINT / CIPPA MODEL / LEARNING ACHIEVEMENT / RAJABHAT INSTITUTE SAMAPORN CLAYVICHIEN: EFFECTS OF TEACHING BASIC PRINT BY USING THE CIPPA MODEL ON THE LEARNING ACHIEVEMENT OF UNDERGRADUATE STUDENTS AT RAJABHAT INSTITUTE BURIRAM THESIS ADVISOR: AMPAI TIRANASAR, Ph.D. 178 pp. ISBN 974-172-245-1

The purpose of this research was to study the effects of teaching Basic print by using the CIPPA model on the learning achievement of undergraduate students at Rajabhat Institute Buriram. CIPPA Model emphasizing learner as a center, composes of 1) C - Knowledge construction (Construct), 2) I - The interact with others or environment (Interaction), 3) P - Physical Participation, to give learners chances to do various activities (Physical Participation), 4) P - Process learning, the necessary skill for life (Process Learning), and 5) A - Application, applying knowledge to real life (Application).

The research population included 18 undergraduate students at Rajabhat Institute Buriram. The research instruments were lesson plans, achievement test, product evaluation form, behavior observation form, and process report form. The obtained data were analyzed by means of arithmetic means, standard deviation and t-test.

The research findings revealed that the learning achievement of students obtained after teaching Basic print by using the CIPPA model was higher than before at the level of significance .05.

In addition, it was found that teaching and learning by using the CIPPA Model, students showed progress on thinking skill, self-acceptation and self-esteem, learning skill from working and practicing process; accepting other people's opinion and having self-confidence.

Department Art Education
Field of study Art Education
Academic year 2002

Co-Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร อาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางด้วยความ เอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ ประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้
เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้อันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาศิลปศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาสละเวลาในการตรวจ และ ให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้เงินทุนอุดหนุนโครงการ วิจัยหรือค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และนักศึกษาสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ที่ให้ความร่วมมือ ในการทดลองเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ทุกคนในครอบครัว รุ่นพี่ และเพื่อนๆ ที่ได้ ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลคด

สมาพร คล้ายวิเชียร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ال
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	৭
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	1
สารบัญตาราง	เม
สารบัญแผนภูมิ	
บทที่	
1 บทน้ำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การสอนศิลปะระดับอุดมศึกษา	10
รูปแบบการสอนโมเดลซิปปา	37
หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันราชภัฏ	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	68
งานวิจัยในประเทศ	68
งานวิจัยต่างประเทศ	81
3 วิธีดำเนินการวิจัย	89
การศึกษาค้นคว้าข้อมูล	89
สมมติฐานการวิจัย	90
การกำหนดกลุ่มประชากร	90
แบบแผนการทดลอง	90

สารบัญ (ต่อ)

บททิ	~~7~~	หน้า
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	91
	การสร้างเครื่องมือ	92
	การดำเนินการทดลอง	95
	การวิเคราะห์ข้อมูล	97
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	98
	การสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย	100
	การนำเสนอรายงานผลการวิจัย	101
	4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
	5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	121
	สรุปผลการวิจัย	122
	อภิปรายผลการวิจัย	129
	ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้	136
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	136
	รายการอ้างอิง	137
	ภาคผนวก	148
	ภาคผนวกก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	149
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	151
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	178

สารบัญตาราง

หน้า
กระบวนการทางศิลปะ (The Artistic Process) ตามทฤษฎีของ Chapman
(1978)
การตอบรับตอบสนอง (Perceptual Response) ตามทฤษฎีของ Chapman
(1978)27
การเปรียบเทียบองค์ประกอบการเรียนการสอนระหว่างวิธีการสอนศิลปะกับรูปแบบ
การสอนโมเดลซิปปา (CIPPA Model) ในด้านผู้สอน
การเปรียบเทียบองค์ประกอบการเรียนการสอนระหว่างวิธีการสอนศิลปะกับรูปแบบ
การสอนโมเดลซิปปา (CIPPA Model) ในด้านจุดประสงค์การสอน53
การเปรียบเทียบองค์ประกอบการเรียนการสอนระหว่างวิธีการสอนศิลปะกับรูปแบบการ
สอนโมเดลซิปปา (CIPPA Model) ในด้านการประเมินผล54
การเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ทางศิลปะกับการเรียนรู้จากการเรียนการสอนด้วย
รูปแบบการสอนโมเดลซิปปา (CIPPA Model)55
ระยะเวลาแสดงรายละเอียดในการดำเนินการทดลอง
การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ($\overline{\mathrm{X}}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของ
ผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลังเรียนเรื่อง "การพิมพ์ผิวนูน"
ค่าเฉลี่ย ($\overline{\overline{X}}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)ในการประเมินผลงานปฏิบัติ
โดยตนเอง เพื่อน และอาจารย์ครั้งที่ 1 เรื่อง "ความรู้พื้นฐานและการออกแบบ
ภาพร่างภาพพิมพ์ผิวนูน"
ค่าเฉลี่ย ($\stackrel{-}{ ext{X}}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)ในการประเมินผลงานปฏิบัติ
โดยตนเอง เพื่อนและอาจารย์ครั้งที่ 2 เรื่อง "การสร้างแม่พิมพ์ผิวนูน"105
ค่าเฉลี่ย($\overline{\mathrm{X}}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)ในการประเมินผลงานปฏิบัติ
โดยตนเอง เพื่อนและอาจารย์ครั้งที่ 3 เรื่อง "การพิมพ์แม่พิมพ์ผิวนูน"106
ุการจัดลำดับรายการค่าความถี่จากแบบสังเกตโดยครูและผู้สังเกตการณ์เป็นผู้สังเกต
นักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติงานครั้งที่ 1 เรื่อง "ความรู้พื้นฐาน
และการออกแบบภาพร่างภาพพิมพ์ผิวนูน"

สารบัญต**าร**าง (ต่อ)

ตารางที่

13	การจัดลำดับรายการค่าความถี่จากแบบสังเกต โดยครูและผู้สังเกตการณ์เป็น
	ผู้สังเกตนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 2 เรื่อง "การ
	สร้างแม่พิมพ์ผิวนูน"
14	การจัดลำดับรายการค่าความถี่จากแบบสังเกต โดยครูและผู้สังเกตการณ์เป็นผู้สังเกต
	นักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 3 เรื่อง " การพิมพ์
	แม่พิมพ์ผิวนูน"112
15	การจัดลำดับรายการค่าความถี่จากแบบบันทึก โดยนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียน
	รู้และการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 1 เรื่อง "ความรู้พื้นฐานและการออกแบบภาพร่างภาพพิมพ์
	ผิวนูน"
16	การจัดลำดับรายการค่าความถี่จากแบบบันทึก โดยนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียน
	รู้และการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 2 เรื่อง "การสร้างแม่พิมพ์ผิวนูน"
17	การจัดลำดับรายการค่าความถี่จากแบบบันทึก โดยนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียน
	รู้และการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 3 เรื่อง "การพิมพ์แม่พิมพ์ผิวนูน"

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ไตรยางค์การสอน	13
2	การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามหลักซิปปา (CIPPA)	39
3	สภาพความพร้อมตามทฤษฎีของธอร ์นไ ดค์	44
4	การวิเคราะห์การออกแบบแผนการสอ นที่ 1	156
5	การวิเคราะห์การออกแบบแผนการสอนที่ 2	159
6	การวิเคราะห์การคอกแบบแผนการสอ นที่ 3	162